

Miljö- och byggnämndens protokoll

2020-08-24

Datum: Måndagen den 24 augusti 2020
Tid: 17.30 – 19.40
Plats: Elfkungen, kommunhuset i Lilla Edet
Justeringsdag: Måndagen den 24 augusti 2020
Paragrafer: 105 omedelbar justering
Utses att justera: Mats Eriksson (S)

Underskrifter:

Sekreterare

Ingela Flodin

Ordförande

Peder Engdahl (M)

Justerare

Mats Eriksson (S)

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits via anslag.

Organ

Miljö- och byggnämnden

Sammanträdesdatum

2020-08-24

Datum då anslaget sätts upp

Datum då anslaget tas ner

2020-08-25

2020-09-17

Förvaringsplats för protokoll:

Kommunledningsförvaltningen

Underskrift:

Ingela Flodin

LILLA EDETS
KOMMUN

Miljö- och byggnämndens protokoll

2020-08-24

Beslutande

Peder Engdahl (M), ordförande

Mats Eriksson (S) ersättare för Johan Niklasson (S), vice ordförande

Niklas Andersson (C)

Tommy Nilzén (MP)

Kristian Hermansson (S) ersättare för Lena Hållinder-Berglund (S)

Anders Svensson (M) ersättare för Jari Kalliomäki (SD)

Jens Nielsen (KD) ersättare för Mattias Ternehäll (-)

Övriga närvarande

Ersättare

Tjänstemän

Ingela Flodin, nämndsamordnare

Kristian Nordström, miljö- och byggchef

Maria Olsson, miljöinspektör

LILLA EDETS
KOMMUN

Miljö- och byggnämndens protokoll

2020-08-24

Innehåll

Yttrande till mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt gällande nytt täktillstånd på fastigheten Högen 1:14, m fl, målnr M 5057-19	4

§ 105

Yttrande till mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt gällande nytt täktillstånd på fastigheten Högen 1:14, m fl, målnr M 5057-19

Dnr 2019/0298

Beslut

Miljö- och byggnämnden anser att ansökt mängd uttaget grus ska begränsas till 100 000 ton per år och att föregående täktillstånds bullervillkor ska råda samt att provtagning av omkringliggande vattenbrunnar ska ske enligt kontrollprogram utformat efter gängse praxis.

Om mark- och miljödomstolen inte begränsar uttagen mängd grus per år till 100 000 ton, bör villkor föreskrivas om regelbunden immissionmätning av buller vid närliggande bostadshus. Tidigare tillstånds bullervillkor bör gälla med de tidsangivelser som anges i detta.

Vidare bör tillståndet förenas med villkor som innebär krav på anmälan för krossning och sortering sommartid (juni-augusti).

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Mattias Ternehäll (-) deltar inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse dnr 2019/0298-7

Ärendet

Vid Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har Ucklums Grus AB ansökt om tillstånd för fortsatt drift av naturgrustäkt samt sänkning av grundvattennivån inom täktområdet. Verksamheten uppges beröra fastigheterna Högen 1:14, 1:17, 1:21 och 1:26 i kommunen. Handlingarna har kungjorts och Lilla Edets miljö- och byggnämnd har beretts möjlighet att yttra sig över ansökan.

Uttaget är planerat till 2 000 000 ton naturgrus inom tidigare givet täktområde, med ett maxuttag per år på 200 000 ton, under 10 års tid. Ansökan gäller även krossning och sortering av utbrutet grusmaterial. Ansökan gäller även tillstånd till att få gräva inom

Miljö- och byggnämndens protokoll

2020-08-24

vattenområde inom täkten, samt att få bortleda allt inläckande yt- och grundvatten. Vidare avser tillståndsansökan tillåtelse att sänka grundvattennivån till +81,4 m över havsnivån inom täktområdet. Till sist gäller ansökan tillstånd att få bibehålla och underhålla sedimentationsdammen med mera som behövs för att bedriva verksamheten.

Lagstiftning och planförhållanden

Enligt miljöbalken (SFS 1998:808) 9 kap 6f § gäller att om en täkt av naturgrus kräver tillstånd eller anmälan enligt detta kapitel eller föreskrifter som har meddelats med stöd av kapitlet, får täkten inte komma till stånd om

1. det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda ett annat material,
2. naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och täkten kan medföra en försämrad vattenförsörjning, eller
3. naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- eller kulturmiljö.

I den kommunala översiktsplanen (ÖP) är täkten belägen i ett område som betecknas R, där endast generella riktlinjer råder. Täkten är upptagen i själva ÖP och har en gränsmarkering runt sig indikerande att miljöstörningar från verksamheten kan förekomma.

Bedömning

Miljö- och byggnämnden i Lilla Edets kommun finner att ansökningshandlingarna är väl genomförda men att en del oklarheter kvarstår. Nedan följer en redogörelse för dessa.

- Provtagning av vattenbrunnar omkring täkter är etablerad praxis och bör inte frångås. Det är irrelevant i sammanhanget att de brunnar som kontrollerats hittills nu inte nyttjas, då övervakningen av brunnarna fyller ett annat syfte än dricksvattenkontroll. Grundvattnets utveckling ska övervakas så att inte täkten påverkar denna i negativ riktning. 2017 drevs hos Lilla Edets kommun ett klagomålsärende angående just en förstörd dricksvattenbrunn på en fastighet som gränsar till täkten. Detta reddes efterhand ut till klagandes fördel då Ucklums Grus bekostade borrningen av en ny brunn, men det borde inte ha skett från början om verksamheten hade haft kunskap om grundvattnets rörelser.
- Om det är oklart var grundvattendelaren går i området bör detta utredas så man vet. Varför detta inte gjorts redan framkommer inte av ansökan i dess nuvarande form.
- Brattorpsåns grumling nedströms sedimentationsdammen är ett återkommande klagomål från boende i området. Klagomålet tas ibland upp i förbigående när miljöenheten utreder andra ärenden i närområdet. Problemet må anses vara i

Miljö- och byggnämndens protokoll

2020-08-24

huvudsak estetiskt, men den gör inte närboende positivt inställda till verksamheten i tåkten. Hur lergrumlingen av ån påverkar djur- och växtliv bör utredas.

- Buller är annars den mest återkommande punkten som det klagas på. Två större ärenden på temat har påbörjats hos tillsynsmyndigheten sedan 2018. Det nämns i ansökan att den nya avbaningsvallen kommer att dämpa buller bättre än förutvarande trädridåer, men när denna kommer anläggas är oklart. Närboende har också flertalet gånger påpekat att verksamhetsutövaren inte följer fastlagda arbetstider, utan har öppnat tåkten timmar innan och då dragit igång tung bullrande verksamhet. Dessa påståenden är svåra att styrka då mätningar saknas, men viss fotodokumentation har inkommit till Miljöenheten som tyder på aktivitet innan soluppgång vintertid. Fotona har saknat tidsstämpel vilket försvårar bedömningen. Bulleråtgärderna som föreslås i ansökan kan vara tillräckliga men endast faktiska mätningar kommer kunna vederlägga att bullervillkor innehålls i framtiden. Detta blir än mer aktuellt när tåktens insida geografiskt förändras och akustiken påverkas.

Detta, sammantaget med miljöbalkens specifika krav på just grustäkter att det ska vara säkerställt att endast det i naturgrustäkten funna materialet går att använda för avsett ändamål, medför att tåkt i den utsträckning Ucklums Grus söker för inte ska anses tillåtligt. Göteborgsregionen har brist på naturgrus och samtidigt har flera stora infrastrukturprojekt startats upp, störst ibland dem Västlänken som beräknas pågå fram till 2026. I samband med detta byggs stora delar av centrala Göteborg om, däribland riksväg 40 och den snart färdigställda Marieholmsförbindelsen.

Högens gruståkt är en av de sista stora naturgrusfyndigheterna i hela Göteborgsregionen. En allmän återhållsamhet med naturgrus förordades av GR redan 2003 i Grusförsörjningsplanen liksom ett omedelbart omställande till att använda bergkross istället, samt utvecklingen av tekniker för att skapa ersättningsmaterial för naturgrus i betong. Då bedömdes de fyndigheter av naturgrus som fanns inte räcka längre än till max 2015 med då rådande exploateringstakt. Naturgrustäkterna lever på lånad tid så att säga.

Det kan således tyckas finnas avkastning för gruset, men nämnden anser att sökandes argument kan ifrågasättas. Skanskas invändning om höga glimmerhalter i berget vid Vikan kan inte användas som ett generellt motargument mot att använda lämpligt bergkross från regionen. Swerocks höga krav på betong gäller enbart det pågående arbetet med E45 mellan Lilla Bommen och Marieholm. Denna entreprenad beräknas vara avslutad redan hösten 2021. Det är då inte motiverat med ett årligt uttag om 200 000 ton naturgrus i 10 år om de entreprenader som är beroende av just naturgrus på ett eller annat sätt avslutas inom 2-3 år.

Rådande regionala plan är att man ska hushålla **mycket noga** med de naturgrusfyndigheter som finns, för när de är slut är naturgruset slut i hela Göteborgsregionen.

LILLA EDETS
KOMMUN

Miljö- och byggnämndens protokoll

2020-08-24

Expedieras till

Mark- och miljödomstolen i Vänersborgs tingsrätt (mmd.vanersborg@dom.se med
angivande av mål nr M 5057-19)